

Kaupunginhallitus

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen lisäselvitys hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan tekemään lisämäärärahaesitykseen

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta teki kokouksessaan 22.11.2016 esityksen kaupunginhallitukselle, että hyvinvoinnin edistämisen palvelualueelle osoitetaan kh:n kehittämisrahasta 650 000 € kattamaan vuoden 2017 käyttösuunnitelmaan sisältyvää sopeuttamistarvetta.

Vuoden 2016 tilinpäätöstietojen perusteella hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen palveluprosessit ovat arvioineet vuoden 2017 eurohaasteet uudelleen ja nettoyksiköiden positiivisen tuloksen perusteella sopeuttamistarve on pienentynyt 500 000 €.

KS-2017	Toimintatuotot	Toimintakulut	Toimintakate	Ks-2017 sisältyvä eurohaaste	Päivitetty eurohaaste
Bruttosivovat määrärahat:	1 451 298	-15 763 209	-14 311 911	-229 000	-334 000
Kirjastopalvelut	824 696	-6 502 849	-5 678 153	-109 000	-164 000
Museopalvelut	357 842	-3 281 938	-2 924 096	-60 000	-110 000
Kansalaistoiminnan akt.yks.	262 511	-5 541 438	-5 278 927	-60 000	-60 000
Johdon tukipalvelut	6 249	-436 984	-430 735		
Liikuntapaikkapalvelut			-10 294 471	-55 000	0
Kansalaisopisto			-3 068 060	-66 000	-66 000
Kaupunginteatteri			-4 636 648	-100 000	0
Musiikkitoimi			-3 048 989	-200 000	-100 000
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue yhteensä			-35 360 079	-650 000	-500 000

Tarkemmat perustelut em. muutoksille sekä selvitykset siitä, mihin lisämääräraha kohdennetaan ja mitkä ovat sen vaikutukset toimintaan ja tuotettuun palveluun sekä kuntalaisiin on kerrottu liitteenä olevassa palveluprosessikohtaisessa selvityksessä.

Koosteen voidaan todeta, että esitetyllä lisämäärärahalla saadaan mm. kirjaston ja museopalveluiden tulotavoitteet oikealle tasolle. Toimintakulupuolella esim. kirjastopalveluissa saadaan kirjastoaineisto pidettyä suurin piirtein vuoden 2016 tasolla, museopalveluissa saadaan toteutettua vuodelle 2017 sovitut yhteistyönäytellyt, kansalaistoiminnan aktivointiyrityksissä saadaan katettua kh:n päättämät avustusten korotukset sekä voidaan jatkaa Alavan toimintakeskuksen vuokrasopimusta. Kansalaisopistossa voidaan kurssitarjonta pitää monipuolisena ja koko toiminta-alueen kattavana ja musiikkikeskuksessa lisämäärärahalla saadaan katettua henkilöstömäärärahoihin sisältyvä pysyvä vaje sekä saadaan tehtyä aivan välttämättömät hankinnat.

Kaikilla em. toimenpiteillä on vaikutus asiakkaiden saamaan palveluun, lisämäärärahan avulla kuntalaisille pystytään säilyttämään nykyinen palvelutaso ja tasa-arvoinen palvelun saatavuus.

Vuoden 2016 tilinpäätöksen vaikutus vuodelle 2017:

Vuoden 2016 tulos hyvinvoinnin edistämisen palvelualueella on 0,7M€ positiivinen. Suurin tekijä positiiviseen tulokseen oli lomapalkkavelkakirjaus, joka vähensi henkilöstömenoja n. 0,3 M€. Kiky-sopimuksen vaikutus lomapalkkavelkaan oli kertaluontoinen ja sopimuksen vaikutus on jo otettu huomioon vuoden 2017 talousarviossa.

Bruttositovien yksiköiden osalta vuoden 2016 tulos ei vaikuta kuluvaan vuoteen, esim. kirjastopalveluissa n. 20 000 € säästö saatiin tilapäisillä henkilöstöjärjestelyillä. Ulkoilu- ja virkistyspalveluiden menojen alitus johtui toteutumattomista moottorikelkkareittien reittitoimitusmaksuista sekä maanomistajakorvauksista, ko. palveluprosessin toiminnasta suurin osa siirtyy 1.1.2017 lukien kaupunkiympäristön palvelualueelle. Kansalaistoiminnan aktivointiyksikön osalta menojen alitus johtuu mm. Ely-keskuksen hallinnoimasta Kake-hankkeesta, johon Kuopio on sitoutunut 100 000 € omavastuulla, ko. hankkeen menot olivat vain 11 500 €.

Nettositovien yksiköiden osalta liikuntapaikkapalveluissa vuoden 2016 menojen alitus johtui vuokrakustannusten alittumisesta budjetoituun nähden (mm. Kuplahallin vuokra), joten tällä ei ole vaikutusta vuodelle 2017. Liikuntapalveluissa on saatu sopeutettua toiminta raamin mukaiseksi, eli sieltä poistui 55 000 € lisämäärärahatarve. Myös teatterilta poistui 100 000 € lisämäärärahatarve positiivisen tuloksen perusteella ja musiikkikeskuksen lisämäärärahatarve puolittui 200 000 eurosta 100 000 €. Musiikkikeskuksen 100 000 € saadaan katettua vuoden 2016 positiivisella tuloksella sekä 30 000 € tulotavoitteen kasvulla.

Kansalaisopiston vuoden 2016 tuloksen perusteella voidaan todeta, että palvelua ei enää pystytä tuottamaan kysyntää vastaavasti (jonossa 1000 opiskelijaa). Vuoden 2017 vajeeseen vaikuttaa myös se, että kansalaisopiston raamissa kiky-sopimuksen vaikutus työajan pidennyksen osalta huomioitiin liian suurena. Opetusalan sopimusten perusteella työajan pidennys ei tuo toimintaan säästöjä.

Uuden lisähaasteen vuoden 2017 taloudelle aiheuttaa paikallisen lomarahoja koskevan virka- ja työsopimuksen irtisanominen. Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueella ko. toimenpiteellä on saavutettu viime vuonna 85 000 € säästö henkilöstömenoissa, josta kohdistui mm. kirjastopalveluihin n. 50 000 €. Tätä ei huomioitu ta-2017 raamissa, vaan 30 %:n lomarahaleikkaus tehtiin täysimääräisenä vuoden 2017 määrärahoihin.

Pekka Vähäkangas

Pekka Vähäkangas
palvelualuejohtaja

Liite: Palveluprosessikohtainen selvitys

Kh:lle toimitettava lisäselvitys hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen lautakunnan tekemästä lisämäärärahaesityksestä:

KS-2017	Toimintatuotot	Toimintakulut	Toimintakate	Ks-2017 sisältyvä eurohaaste	Päivitetty eurohaaste
Bruttositovat määrärahat:	1 451 298	-15 763 209	-14 311 911	-229 000	-334 000
Kirjastopalvelut	824 696	-6 502 849	-5 678 153	-109 000	-164 000
Museopalvelut	357 842	-3 281 938	-2 924 096	-60 000	-110 000
Kansalaistoiminnan aktivointi-tyks.	262 511	-5 541 438	-5 278 927	-60 000	-60 000
Johdon tukipalvelut	6 249	-436 984	-430 735		
Liikuntapaikkapalvelut			-10 294 471	-55 000	0
Kansalaisopisto			-3 068 060	-66 000	-66 000
Kaupunginteatteri			-4 636 648	-100 000	0
Musiikkitoimi			-3 048 989	-200 000	-100 000
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue yhteensä			-35 360 079	-650 000	-500 000

Kirjastopalvelujen vaje n. -109 000 € + tulovaje 55 000 € varausmaksun poistumisen vuoksi (uusi kirjastolaki), yhteensä -164 000 €.

Vuoden 2016 tilinpäätös (tulot 94,07 %, menot 97,72 %, toimintakate 98,43 % +87 103 €, ilman lomapalkkavelkakirjausta +65 908 €, alitus olisi ollut +21 195 €).

Onko v. 2016 tuloksella vaikutusta v. 2017 eurohaasteisiin:

- Vuoden 2016 tuloksella ei ole vaikutusta vuoden 2017 eurohaasteisiin. Toimintatuot-
tojen vaje onnistuttiin 2016 säästämään henkilöstö- ja atk-menoista. Henkilöstösää-
stöt olivat kertaluontoisia, esim. kirjastotoimenjohtajan valinta sisältä, yksi yllättävä
eläköityminen, yksi hoitovapaa, joihin ei otettu sijaista sekä työntekijöiden runsaat
lomarahojen muuttamiset vapaiksi. Atk-säästöt johtuivat uuden kirjastojärjestelmän
edullisuudesta ja vuonna 2017 tuo säästynyt summa menee kohonneisiin sisäisiin
atk-kustannuksiin (34 000€). Myös kikyn aiheuttaman lomarahen pienenemisen vai-
kutukset lomapalkkaan oli kertaluontoinen 2016.
- 2017 haasteena on kaiken muun (lomarahavapaat eivät tuo säästöjä enää 2017, ei vi-
rallisia ilmoituksia eläköitymisistä ja ei näköpiirissä muita henkilöstösäästöjä) lisäksi
uuden kirjastolain poistama varausmaksutulo (arvio 55 000€) sekä varausten lisään-
tymisestä johtuva kuljetuskustannusten mahdollinen lisääntyminen. Tätä on seurata-
tava ja mahdollisesti esitettävä talousarviomuutosta, elleivät nostettu myöhästymis-
maksu ja noutamattoman varauksen sanktiomaksu korvaa tulon menetystä.

Mihin toimintaan ja miten esitetty 109 000 € kohdennettaisiin:

- 109 000 € kohdennettaisiin kirjastoaineistoon ja tuon rahan avulla saisimme pidettyä
aineistorahan suurin piirtein vuoden 2016 tasolla. Uudessa kirjastolaissa on esitetty
uusi velvoite e-aineistojen hankkimisesta, joka tapahtuu samasta aineistorahasta.
Samoin kirjastoille on esitetty laissa toiminnallisia velvoitteita, joihin joudumme vä-
hän resursoimaan (esim. työpajatoiminta, kirjailijavierailut). Ellei 109 000 € saada,
aineistoraha putoaa noin 560 000 eurosta noin 450 000 euroon, joka on noin 20 %
vähennys aineistorahaan. Luvuissa ei ole mukana Kaavin ja Tuusniemen aineistora-
haa, joka laskutetaan sovittuna suuruusena noilta kunnilta.

Mitkä ovat lisämäärärahan vaikutukset toimintaan ja tuotettuun palveluun sekä kuntalaisiin:

- Lisämääräraha turvaksi kirjastopalvelut vuoden 2016 tasoisena aineistomäärän suhteen ja se turvaksi uuden kirjastolain vaatiman e-aineiston hankkimisen ja muut aineistoformaatit. Kirjastopalveluiden tavoitteena on asiakasmäärien kasvattaminen ja sitä kautta kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen. Vuoden 2016 aikana kirjastokäynnit kasvoivat yli 87 000 käynnillä edelliseen vuoteen verrattuna (7,3 % kasvu). Tämä positiivinen kehitys olisi mahdollista pitää yllä, kun monipuolista lainattavaa fyysistä ja e-aineistoa olisi mahdollista tarjota edellisen vuoden tapaan.

Museopalvelujen vaje menoissa n. -60 000 € ja tuloissa n. -50 000 €, yhteensä -110 000 €

Vuoden 2016 tilinpäätös (tulot 74,15 %, menot 97,95 %, toimintakate 100,96 % -28 309 €, ilman lomapalkkavelkakirjausta +37 530 €, ylitys olisi ollut -65 839 €):

Onko v. 2016 tuloksella vaikutusta v. 2017 eurohaasteisiin:

- Tilinpäätös samalla tasolla kuin edellisinä vuosina, tuloksella ei ole vaikutusta vuodelle 2017.

Mihin toimintaan ja miten esitetty 60 000 € kohdennettaisiin:

- Museoiden näyttelytoiminnan ja muun yleisötyön sekä yhteisötyöhankkeiden kustannuksiin. Vuodelle 2017 sovittu useita tärkeitä yhteistyönäyttelyitä, joista kallein toteutetaan yhteistyössä Ateneumin taidemuseon kanssa.

Mitkä ovat lisämäärärahan vaikutukset toimintaan ja tuotettuun palveluun sekä kuntalaisiin:

- Museoiden näyttelytoiminnan taso pystytään säilyttämään ja vastaamaan asiakkaiden kasvavaan palvelukysyntään (asiakasmäärät kasvoivat v. 2016 n. 15 %). Lisämääräraha vaikuttaa olennaisesti myös tulonhankintaan.

Liikuntapaikkapalvelujen vaje n. -55 000 € on saatu katettua vähentämällä palveluiden ostoista ja aineiden ja tarvikkeiden hankinnoista.

Vuoden 2016 tilinpäätös (toimintakate 98,67 % + 122 091 €, ilman lomapalkkavelkakirjausta +47 419 €, alitus olisi ollut +74 672 €).

Kansalaistoiminnan aktivointiyksikön vaje n. -60 000 €:

Vuoden 2016 tilinpäätös (tulot 134,04 %, menot 97,77 %, toimintakate 95,32 % - +239 779 €, ilman lomapalkkavelkakirjausta +21 598 €, alitus olisi ollut +218 181 €).

Kansalaislähtöisen kehittämisen (KAKE)- hankkeiden vähäinen määrä vuonna 2016, kaupungin omarahoitusosuuden alitus 88.500€. Ely- keskus hallinnoi ja päättää hyväksyttävistä hankkeista.

Onko v. 2016 tuloksella vaikutusta v. 2017 eurohaasteisiin:

- Ei ole, sillä 2017 vuodelle voidaan siirtää ainoastaan hankkeisiin liittyviä rahoja 124.523,94 € jakautuen seuraavasti:
 - Sporttikorttihankkeen tulon siirto v. 2017 = 6453,08 €
 - Kulttuuri kulkee mukana – hankkeen tulon siirto v. 2017 = 27.234,18 €

- - Hyvinvointia työttömille tulon siirto v. 2017 = 13.013,71 €
- - Aralta tulleen Pihkassa Männistöön – lähiöhankkeen avustusrahan siirto v. 2017 = 72.358 €
- Asukastupien kaupungille tilitettyjä rahoja eri käyttötarkoitusta varten siirretty v. 2017 yht. 5464,97 €.

Mihin toimintaan ja miten esitetty 60 000 € kohdennettaisiin:

- Alavan toimintakeskuksen käyttö vuoden 2017 loppuun 20.000 €. Jotta tilan käyttö saataisiin optimaaliseksi, pitäisi saada järjestöille myös tieto vuoden 2018 tilanteesta. Asukastupien toimintamahdollisuuksien paraneminen, lähiötyöntekijän työpanosta 20.000 €. 20.000 €: Paineet yleisavustuksissa + kaupungin hyvinvointikertomuksen lisenssi (1750 €), / Arkeen Voimaa ryhmätoiminta/ WHO konferenssi 3/2017, ehkäisevän päihdetyö toimintarahat: Toiminta siirretty Kansalaistoiminnan yksikköön 2013 mukana vain palkkaraha. Kyseessä on koko kaupunkia koskeva toiminta.

Mitkä ovat lisämäärärahan vaikutukset toimintaan ja tuotettuun palveluun sekä kuntalaisiin:

- Koko raha hyödyntää suoraan kuntalaisia: Alavan palvelukeskuksella tuhansia käyttäjiä vuodessa, Arkeen Voimaa ryhmiä pitkäaikaissairaille, ehkäisevää päihdetyötä, asukastuvat pitempään auki ja toiminta koordinoitumpaa.

Kansalaisopiston vaje n. -66 000 €:

Vuoden 2016 tilinpäätös (toimintakate 99,76 % - + 7 103 €, ilman lomapalkkavelkakirjausta +45 954 €, toimintakate olisi ylittynyt -38 851 €).

Onko v. 2016 tuloksella vaikutusta v. 2017 eurohaasteisiin:

- Vuoden 2016 nettotuloksen perusteella nähdään, että palvelua ei pystytä tuottamaan kysyntää vastaavaksi (jonossa yli 1000 opiskelijaa)
- Vuoden 2016 nettotuloksessa ei ollut KiKy-vaikutus ollut mukana, vuodelle 2017 on laskettu KiKy-leikkaukset huomioimatta kansalaisopiston henkilöstörakennetta

Mihin toimintaan ja miten esitetty 66 000 € kohdennettaisiin:

- Kurssitarjonta pidetään monipuolisena ja koko toiminta-alueen kattavana.
- Myös maaseutualueilla pystytään turvaamaan toiminnan jatkuvuus lähipalveluna nykyisellä tasolla

Mitkä ovat lisämäärärahan vaikutukset toimintaan ja tuotettuun palveluun sekä kuntalaisiin:

- Pitämällä opetustuntimäärä vähintään nykyisellä tasolla varmistetaan kurssimaksutulojen ja valtionosuuden tason säilyminen tuleville vuosille
- Kuntalaisille pystytään säilyttämään tasa-arvoinen palvelun saavutettavuus

Teatteri n. -100 000 € vaje poistui vuoden 2016 positiivisen tuloksen vuoksi

Vuoden 2016 tilinpäätös: (toimintakate 97,27 % - + 129 981 €, ilman lomapalkkavelkakirjausta +59 727 €, toimintakate olisi alittunut +70 254 €).

Onko v. 2016 tuloksella vaikutusta v. 2017 eurohaasteisiin:

- Teatteri on kolmivuotissuunnittelussa, ja vuosi 2017 on kolmas eli viimeinen vuosi tässä periodissa. Mikäli vuoden 2016 toimintakatteen säästö 129 981 euroa saadaan vuoden 2017 käyttötalouden menopuolelle lisäykseksi, saamme 100 000 euron vajeen näin katetuksi, eikä teatteri ano osuutta kehittämismäärärahasta.

Musiikkikeskuksen n. -200 000 € vaje pieneä 100 000 euroon.

Vuoden 2016 tilinpäätös: (toimintakate 97,48 % - + 78 884, ilman lomapalkkavelkakirjausta +29 669 €, toimintakate olisi alittunut +49 215 €).

Onko v. 2016 tuloksella vaikutusta v. 2017 eurohaasteisiin:

- Kyllä on: lomapalkkavelkakirjaus 29.669 euroa ja toimintakatteen alitus tulojen ylityksen takia 49.215 euroa pienentävät eurohaasteen määrää. Lisäksi tämänhetkisen arvion mukaan tulotavoitteen toteutuminen n. 35.000 euroa suurempana vuonna 2017 on mahdollista.
- **Em. syistä eurohaaste on 100.000 euroa.**

Mihin toimintaan ja miten esitetty 100 000 € kohdennettaisiin:

- Vakinaisen henkilökunnan (muusikot) palkkausmenoihin 50.000 €. Raamiin pääsemiseksi vakinaisen henkilökunnan palkkaukseen voitiin varata n. 50.000 € liian vähän määrärahaa vuodelle 2017. Eläköityvien muusikoitten tilalle on kuitenkin palkattava uusia henkilöitä, jotta voidaan taata järkevä ohjelmisto. Nykyinen ohjelmistotaso on välttämätön, jotta korkea tulotavoite saavutetaan.
- Kapellimestarit-, solistit-, tilapäinen taiteellinen henkilökunta 30.000 €. Raamiin pääsemiseksi pienennettiin em. määrärahaa, mikä ei kuitenkaan ole realistinen tulotavoitteen kannalta.
- Välttämättömiin hankintoihin, joita on jätetty tekemättä v. 2016 (mm. rikkoutunut soitin, tekniikan tarvikkeet) 20.000 €. Vuoden 2016 menopuolen niukkuus ja tulotavoitteen ylittymisen toteutuminen vasta aivan loppuvuodesta aiheutti sen, että kuluvan käyttöomaisuuden hankintoja ei tehty vuoden 2016 aikana. Vuodelle 2017 siirtyy pieniä välttämättömiä hankintoja.

Mitkä ovat lisämäärärahan vaikutukset toimintaan ja tuotettuun palveluun sekä kunta- talaisiin:

- Vältetään vakinaisen henkilökunnan lomautus. Orkesterin ohjelmiston monipuolisuus ja vetovoimaisuus sekä tulotavoitteen saavuttaminen.